

Vystoupení Ing. Ladislava Nováka

Vážené dámy, vážení pánové,

Mám-li se vrátit do období vzniku Svazu vodního hospodářství, tehdy Svazu zaměstnavatelů ve vodním hospodářství, nemohu nevzpomenout Ing. Jana Chytráčka, který sehrál významnou roli při jeho zakládání a celou řadu let pro Svaz pracoval. Škoda, že již dnes není mezi námi. Svaz v té době plnil i zaměstnavatelské funkce a byl součástí Unie zaměstnavatelských svazů, kterou v té době vedl pan Ernst. Parketou kolegy Chytráčka byla vždy příprava vyšší kolektivní smlouvy, kterou jsme uzavírali s odborovým svazem. Spolu s tajemníkem svazu Ing. Vladimírem Pytlem tvořili dvojici moudrých a pracovitých odborníků, která velice pomáhala představenstvu zvládat jeho činnost. Patří jim vřelý dík.

Dominantním procesem v 1. polovině 90. let minulého století byla privatizace, která se týkala též obou oborů vodního hospodářství, jak oboru vodovodů a kanalizací, tak i oboru vodních toků. Poznávám, že na Slovensku byl obor vodních toků z privatizace vyjmut. SVH ČR si hned v počátcích uvědomoval, že bude nutno vyvinout maximální úsilí, aby privatizační proces negativně neovlivnil fungování vodního hospodářství v naší republice. Je třeba připomenout, že vodní hospodářství vstupovalo do privatizace v uspořádání v logicky ucelených systémech, které se skládaly z vodohospodářských soustav, utvářených po mnoho let v závislosti na celkovém rozvoji a investiční výstavbě ve vodním hospodářství. Zde bych chtěl zdůraznit, že např. uspořádání v oboru vodních toků po ucelených povodích považovali i odborníci z vyspělých zemí světa, kteří nás občas navštěvovali, za prospěšné, moderní a perspektivní. Např. dispečerské řízení vodohospodářských procesů v těchto systémech pochvalně oceňovali.

Hned v počátku privatizace se začaly vyskytovat různé osobní a skupinové zájmy, které neohrožily optimální uspořádání respektovat, a spíše sledovaly osobní cíle. V oboru vodovodů a kanalizací lze uvést příklad severočeské vodárenské soustavy, kde snahy o její rozdrobení byly značně silné. Proběhla velká množství jednání za její udržení. Za zvlášť důležité považuji jednání, které jsme společně s kolegou Ing. Josefem Švermou měli s předsedou Svazu měst a obcí panem Valvodou, který byl tehdy starostou Mostu a předsedou Svazu severočeských měst a obcí, tehdejší starostou Chomutova panem Mrázkem. Důkladně jsme vysvětlili význam a efekty fungování soustavy jako celku, takže se nám podařilo důležité funkcionáře přesvědčit a soustava tak nepřetržitě úspěšně funguje. Bohužel, ne všude se v oboru vodovodů a kanalizací podařilo ucelené soustavy udržet pohromadě.

V oboru vodních toků byla rovněž složitá situace. Snaha o vyvedení hmotného investičního majetku, který přinášel tržby, ze systému podniků Povodí byla značně silná. Tehdejší kolega z Povodí Moravy Stanislav Novotný to parafrázoval slovy: „Odvést krávy, které dojí a státu ponechat krávy, které nedojí.“ Největší nebezpečí hrozilo od skupiny Podzimek – Forman, která usilovala o odtržení splavných toků od systémů vodního hospodářství a jejich převedení do rezortu dopravy, kde tato skupina měla významný vliv. Důvod byl zřejmý. Splavné (největší) vodní toky přinášejí největší tržby za odběry povrchové vody a výrobu elektrické energie. Závažnost tohoto nebezpečí spočívala hlavně v tom, že Podzimek s Formanem měli podporu i u některých vládních činitelů. Rozhodnutím ministra životního prostředí Františka Bendy byly v roce 1994 převedeny příspěvkové organizace Povodí na akciové společnosti se stoprocentním podílem státu. I když plně patřily státu, jejich majetek již státní nebyl a nemohl být již privatizován. To zabránilo vyvážení ekonomicky atraktivního majetku do soukromé sféry, takže vodohospodářské soustavy zůstaly zachovány a mohly dále řádně fungovat. Na druhou stranu zesílily útoky na nové akciové společnosti s cílem zrušení této formy. I když to později vedlo k zestátnění a.s. a

jejich převedení na státní podniky, byl tento akt proveden zákonem, který vytváří určitou stabilitu v uspořádání oboru vodních toků po jednotlivých povodí.

Evropská unie klade důraz na hospodaření vodou v rámci povodí. Je to zřejmé ze směrnic, které vydává. Např. i směrnice Evropského parlamentu a Rady o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik klade důraz na maximální koordinaci v rámci celého povodí.

Když v současné době sleduji pnutí ve státním rozpočtu a přijímání různých opatření obávám se, aby někdo nenavrhl privatizaci (rozprodávání) vodních zdrojů. Byl by to velice nešťastný krok, neb voda je nenahraditelným bohatstvím, které je třeba rozmnožovat a zachovat našim potomkům.

Jsem přesvědčen, že naše země vstupovala do Evropské unie s vodním hospodářstvím na úrovni vyspělých států a že SVH ČR na tom má nemalý podíl. Pokud bych měl být i trochu kritický, mohu poukázat na relativně malé zapojení naší země do mezinárodní spolupráce v oblasti vodohospodářského výzkumu. V roce 2005 jsem pro MZe zpracovával koncepci vodohospodářského výzkumu a vývoje. Při jednání v technologickém centru Akademie věd, které se zabývá mezinárodní spoluprací v oblasti výzkumu, jsem byl seznámen s možnostmi a tehdejším stavem využívání těchto možností naší republikou. Získané informace svědčily o tom, že v této oblasti zaostáváme. Rád bych však věřil tomu, že od té doby se situace zlepšila. Součástí zmiňované koncepce byla i otázka vzdělávání na středních a vysokých školách se zaměřením aby profil absolventů lépe vyhovoval praxi. Z rozboru vyšel závěr, že by bylo účelné provést některá opatření. Mezi ně patřilo i zlepšení spolupráce mezi školami a vodohospodářskými podniky, což považuji za úkol šitý na míru SVH ČR.

Přeji SVH ČR, aby se mu práce dařila, aby byl jedním z motorů, který přispívá k rozvoji vodního hospodářství jak u nás, tak i v rámci evropského společenství.